

Moldaver lär sig alternativ energi i Mölndal

I Moldavien kan man inte kopiera det fliseldade kraftvärmeverk i Riskulla. Det finns knappt någon skog. Däremot kan de ha sett lösningen på energiproblemen i Borås.

– Sopelad fjärrvärme ger både uppvärmning och bättre miljö, säger borgmästaren Gheorghe Anghel.

■ Att vara helt beroende av rysk gas ingen önskedröm. Det har Vitryssland och inte minst Ukraina fått erfara. Och lilla Moldavien, Europas fattigaste land med fyra miljoner invånare, har förstås ännu mindre att sätta emot.

Därför har sex moldaviska borgmästare från olika delar av landet varit på besök i bland annat Mölndal, för att lära sig om alternativ till gasen. Bland annat tittade de på bergvärme-uppvärmda Glasbergsskolan och gick en rundtur på det pågående bygget av nya Riskullaverket.

Rester från vinodling

– Bergvärmens på Glasbergsskolan känns nästan som ett slags underverk, något magiskt. Och vi har fått se tekniska lösningar för hur olika avfallsprodukter från jordbruket kan brännas i fjärrvärme- och kraftvärmeverk, säger Gheorghe Anghel, borgmästare i småstaden Stefan Voda.

Sverigebesöket har gett den moldaviska gruppen aha-upplevelsen att landet faktiskt har naturtillgångar som går att använda. Eftersom runt 90 procent av marken är jordbruksmark, har restprodukter från bland annat spannmåls-, solros- och vinodling stor potential som energikälla.

För att inte tala om sopförbränningen.

– Idag lägger vi soporna på hög. Det är olämpligt av flera skäl. Dels är landet litet och tätbefolkat, så marken kunde användas bättre. Dels läcker föroreningar från tipparna ut i vatten och mark. Sopelad fjärrvärme skulle alltså kunna ge både värme och bättre miljö, säger Gheorghe Anghel.

Inga pepparkakor i Moldavien

Med på resan var även representanter för Moldovas sociala investeringsfond, ett världsbanksprojekt som samarbetar med svenska biståndsorganisationen SIDA. Avdelningschefen Maria Vremis tror också att "sopvärmeverk" kan vara något.

Precis som de andra i guppen har Maria blivit bjudna på pepparkakor under Sverigebesöket.

– De är jättegodas och vi bakar också särskilda kakor till olika högtider i Moldavien. Men vi har inte pepparkakor. Till jul, eller snarare nyår, är det inte kakor som är viktigast utan en kryddstark aladåb som heter racituza, säger Maria Vremis.

KENT RANDAU
031-86 84 23

STUDIEBESÖK. Jan Brännström, projektledare för kraftvärmeverksbygget, berättar om vad Mölndal Energi håller på och bygger. De moldaviska besökarna lyssnar på tolken Maria Bromans översättning till ryska.

FOTO: KENT RANDAU

FRÅGAN: Vad var mest spännande med Sverigebesöket?

Gheorghe Anghel, borgmästare, Stefan Voda:

– Nästan allting. Men något som verkar nästan magiskt är bergvärmens på Glasbergsskolan och passivhusen i Alingsås. Och det mest givande var nog Chalmersbesöket, de visade hur man kan tillverka bränslepelletts från jordbruksavfall.

Maria Vremis, avdelningschef på Moldaviens sociala investeringsfond, Chisinau:

– Att se att det går att tillverka bränslepelletts från jordbruksprodukter. Det och sopelad fjärrvärme. Men det kräver stora investeringar. Något som vi skulle kunna ta i tu med direkt är solvärme. Det skulle kunna värma skolor och daghem till exempel.